

Naar duurzame aardbeiensector

De Aardbeidendag 2018 stond volledig in het teken op. Als de vervuiling van oppervlaktewater met gewasbeschermingsmiddelen niet teruggedrongen wordt, kan het toch al krappe middelenpakket echt te smal worden.

Voor aardbei wordt Milieukeur ook de norm

TJIS KIERKELS

Alle grote retailketens bewegen richting Milieukeur, ook bij aardbei. Vorig jaar groeide de Milieukeurproductie met ruim 60 procent.

ACHTERGROND

‘Duurzaamheid is de rode draad in alle lezingen op deze Aardbeidendag’, gaf Mark van Aert woensdag in Breda aan bij zijn laatste optreden als voorzitter van de Landelijke LTO-gewascommissie Aardbei; Gerard van den Brand neemt het stokje over. Dat was niets te veel gezegd: zowel de markt als de politiek voeren de druk op.

Sprekend waren de cijfers die Stefanie de Kool van Stichting Milieukeur presenteerde: ‘Jumbo wil eind 2019 alle AGF van Nederlandse bodem onder Milieukeur. Datzelfde geldt voor Aldi en Plus. Superunie mikt op 50 procent Milieukeur voor alle AGF (dus niet alleen Nederlands product) eind 2018. Albert Heijn past het eigen protocol aan, waarbij Milieukeur-eisen als minimum gelden. Lidl is er ook mee bezig. En bij de catering en foodservice komt er steeds meer aandacht voor.’

Resultaat is dat Milieukeurproductie explosief groeit. Overigens gaat het keurmerk per 2019 PlanetProof heten.

De aardbeiensector loopt achter bij de ontwikkelingen. Er zijn pas vier bedrijven gecertificeerd, samen 21 hectare glasareaal.

‘Middelenpakket: het gaat erom spannen’

‘Ik wil niet prekerig overkomen, maar de komende twee à drie jaar gaan bepalend worden voor het middelenpakket.’ Na een gedegen uitleg van de zuiveringsplicht voor glasteelten gaf LTO-specialist Daan van Empel het belang daarvan aan: ‘Dit is niet de zoveelste regel waar u aan moet voldoen, er staat een veel groter belang op het spel. Als we de overschrij-



Duurzaamheid was het hoofdthema van de Aardbeidendag die deze week werd gehouden.

Foto: Tijs Kierkels

Dat heeft meerdere redenen, gaf De Kool aan. De eisen op energiegebied zijn moeilijk haalbaar en de veelheid aan teeltsystemen maakt de certificering heel complex. Ze heeft de indruk dat veel aardbeientelers wachten op vereenvoudiging eind dit jaar. De stichting moet namelijk veel aanpassen om de grote opschaling mogelijk te maken.

‘Er is een herziening van het certificatieschema nodig om te komen

tot een betere werkbaarheid, internationale verbreding en verlaging van de kosten’, zei De Kool. ‘Let wel: het ambitieniveau en de onafhankelijke toetsing blijven gehandhaafd.’

Als zoveel bedrijven onder Milieukeur of PlanetProof gaan telen, vervalt het onderscheidend vermogen, erkende ze. ‘Maar het geeft ook kansen ten opzichte van buitenlands product op de binnenlandse markt en bovendien kansen in het buitenland voor Nederlands product.’

ARTIKEL IN TROUW

Hoe de vlag erbij staat liet de commotie over een artikel in dagblad Trouw zien. De sprekers wisten nog precies de publicatiedatum: 4 november 2017. ‘Aardbeien zes keer giftiger dan ander fruit door cocktail-effect’ stond erboven.

Er was een crisisteam nodig om een goed tegengeluid te kunnen

geven, want gezondheidstechnisch was er niets aan de hand. Beheerst optreden zorgde ervoor dat de zaak niet escaleerde. ‘De affaire geeft aan hoe belangrijk het als sector is om met één mond te praten’, gaf Van Aert aan.

Ook Harrie Pijnenburg, specialist gewasbescherming van Delphy, greep terug op de affaire om het belang van minder residuen te benadrukken. ‘Het artikel in Trouw was echt spijkers op laag water zoeken. Maar we zijn wel wakker geschud. Steeds meer afnemers willen hooguit vijf residuen per vrucht.’

Jammer vindt hij dat sommige afzetorganisaties daar nog nauwelijks aandacht voor hebben, terwijl producten soms op dezelfde plek terechtkomen. ‘Dat scheidt onduidelijkheid. Onze taak is: residu beperken. En dat geldt ook voor het oppervlaktewater: stoffen die te veel of te vaak worden aangetroffen

worden op den duur onherroepelijk verboden.’ Hij riep met name vollegrondstellers op de aandacht niet te laten verslappen.

Tegelijkertijd nemen mede door het beperktere middelenpakket problemen met ziekten toe. De Stichting Aardbeionderzoek, die werkt aan meer inzicht, concentreert zich op Erwinia, wittevlug, Suzuki, trips en Pestalotiopsis. Secretaris Janny Trouw liet met een rekensommetje zien dat meer telers zich bij de stichting zullen moeten aansluiten om de financiering van het benodigde onderzoek rond te krijgen.

Pijnenburg vroeg speciale aandacht voor de bacterieziekten; de problemen nemen toe. Erwinia bijvoorbeeld kan meerdere kilo’s per vierkante meter kosten. ‘Het klimaat bepaalt veel. Verder is aandacht nodig voor het opschonen van het gewas. Tijdig doorhalen kan problemen voorkomen.’

Sector kijkt terug op mooi jaar Suzuki-vlieg voeren helpt bij bestrijding

JOOST VAN WINSEN

‘In de glasteelt hadden we een prima voorjaar in 2017; de markt kan de areaaluitbreiding nog goed aan’, zei voorzitter van de LTO-commissie Aardbei Mark van Aert woensdag op de Aardbeidendag in Breda.

Die uitbreiding was vorig jaar ruim 30 hectare en er komt nog minstens 50 hectare bij. In tunnels en de vollegrond werden vorig jaar minder kilo’s geplukt, maar de prijzen compenseerden dat goed.

‘Augustus en de eerste oktober-

weken waren daarentegen niet best. Er was gewoon te veel Europees aanbod. Opvallend is dat doordragers een steeds grotere rol spelen en dat zal nog toenemen. Planning van oogstpieken wordt daardoor lastiger’, gaf Van Aert aan.

De laatste jaren komen er steeds nieuwe rassen bij. De dominante positie van Elsanta neemt nu echt af. ‘Hogere productie, grotere aardbeien en lagere ziektegevoeligheid zijn vaak bepalend bij de rassenkeuze. Maar ik wil graag benadrukken: let op de smaak! Dat blijft voor de consument het belangrijkste.’

TJIS KIERKELS

Vliegenvoeding bevordert de opname van bestrijdingsmiddelen. Daardoor zijn er meer middelen inzetbaar tegen de Suzuki-fruitvlieg.

ACHTERGROND

De bestrijding van de Suzuki-fruitvlieg drijft op een zeer beperkt aantal middelen, zodat resistentieontwikkeling dreigt. Herman Helsen van Wageningen UR heeft getest of toevoegen van aas aan het insecticide de opname bevordert.

Dat blijkt inderdaad zo te zijn. De vliegen eten het aas en krijgen zo tevens het bestrijdingsmiddel binnen. Het aas heet Combiprotec en bestaat uit een mengsel van eiwit, gisten en suikers.

Uit onderzoek van Helsen blijkt dat bij gebruik van de vliegenvoeding slechts 10 procent van de normale dosis Tracer (het meest effectieve insecticide) nodig is. Wat nog meer hoop geeft, is dat andere insecticiden bij gebruik van het aas vrijwel net zo effectief zijn als Tracer en Exirel. Het gaat bijvoorbeeld om Decis, Pirimor en Gazelle, allemaal

in een lage dosering (10 procent).

‘De resultaten zijn consistent bij herhaling’, gaf Helsen aan. ‘Er is ook een hele reeks middelen waarbij dit niet werkt. Daarnaast is er een middencategorie, met bijvoorbeeld Calypso, Vertimec Gold en Steward. Daar zijn wellicht nog mogelijkheden om de effectiviteit te verbeteren.’

Conclusie: middelen die anders weinig effectief zijn, worden dat met Combiprotec wel. ‘Dat geeft goede mogelijkheden voor resistentiemanagement.’ De proeven met kers en aardbei zijn gedaan in gaaskoien.